

CONSPIRAȚIA

This edition published by arrangement with Portfolio, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC

Conspiracy

Copyright © 2018, 2019 by Ryan Holiday

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.

© 2023 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro

Traducător: **Diana-Maria Trăncuță**

Redactor: **Ines Simionescu**

Editor: **Camelia Zara**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Alexandra Ilie**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HOLIDAY, RYAN

Conspirația: o poveste adevărată despre putere, sex și complotul unui miliardar de a distruge un imperiu mediatic / Ryan Holiday; trad.: Diana-Maria Trăncuță. - București: ACT și Politon, 2022

ISBN 978-630-303-099-9

I. Trăncuță, Diana-Maria (trad.)

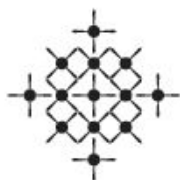
659.3

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

RYAN HOLIDAY

CONSPIRAȚIA

*O poveste adevărată despre putere, sex și complotul
unui miliardar de a distruge un imperiu mediatic*

Traducere din limba engleză de
DIANA-MARIA TRĂNCUȚĂ

ap!
act și politon

*Pentru toți cei care conspiră și pentru toți cei
împotriva cărora merită să se conspire...*

De același autor, la Editura ACT și Politon:

Liniștea este cheia

Inamicul este egoul

Crede-mă, te mint!

Stoic zi de zi

Secretul vânzărilor perene

Growth Hacker în Marketing

Cuprins

Cuvânt-înainte	11
Introducere	15

PARTEA I

Planificarea

1. Incidentul instigator	27
2. Decizia de a acționa	49
3. Se ajunge la conspirație	66
4. Formarea echipei	80
5. Pe ușa din spate	97
6. Smulge-ți inima din piept	117
7. Cu mâna pe sabie	130

PARTEA A II-A

Înfăptuirea

8. Pregătește-te de obstacole	157
9. Cunoaște-ți dușmanul	181
10. Puterea secretelor	201

11. Seamăcă confuzie și dezordine	220
12. Legăturile care ne unesc	243
13. Testarea credinței	264
14. Cine își dorește mai mult victoria?	280

PARTEA A III-A

Consecințele

15. Bătălia pentru inimi și minți	305
16. Gestionarea consecințelor	329
17. Arta negocierii	349
18. Întotdeauna există urmări nedorite	365
Concluzie	387
Mulțumiri și o notă cu privire la surse	399
Surse	401
Mai multe de la mine	427

„Nu puteam să suport. Nici acum nu pot. Nu pot să suport felul în care stau lucrurile. Nu pot să tolerez această epocă. Ba mai mult, nici n-am s-o fac. Aceasta a fost descoperirea mea: că nu sunt nevoit să suport.”

– Walker Percy, *Lancelot*

Cuvânt-înainte

Aceasta este povestea unei conspirații, povestea unui miliardar care a hotărât să aplice o pedeapsă exemplară unui milionar, să-i distrugă munca de o viață drept răspuns la o nelegiuire crudă, pe cât de nechibzuit făcută, pe atât de repede uitată. Este povestea unei pedepse meritate la scară mare, plănuită în tăcere timp de aproape un deceniu. Este, de asemenea, o carte despre un cuvânt și o metodă controversată – *conspirația* – care ne înfricoșează și ne intrigă de multă vreme.

Recunosc că discuțiile despre conspirații sunt oarecum neplăcute. Însă *conspirație* este un cuvânt neutru. Depinde ce facem cu el. Tendința noastră de a ne feri de acest adevăr creează o ignoranță profundă cu privire la modul în care funcționează lucrurile în realitate și cu privire la ce înseamnă să fii strategic, să fii puternic și să încerci să influențezi evenimentele, în loc să te lași influențat de ele.

Așadar, la ce ne referim când vorbim despre acest cuvânt? Cu siguranță nu la bănuielile închipuite despre ce se întâmplă în culise, ori la teorii prostești. Conspirația presupune acțiune determinată, coordonată, întreprinsă în secret – întotdeauna în secret –, menită să afecteze statu-quoul sau să atingă un anumit scop.

Există un moment în *Marele Gatsby*, când Jay Gatsby i-l prezintă lui Meyer Wolfsheim pe Nick Carraway, menționând, în treacăt, că el era omul care aranjase competiția World Series din 1919. Aceste vorbe îl uimesc pe tânărul prieten idealist al lui Gatsby. Desigur, Carraway știa că acea competiție fusese aranjată. „Însă dacă mă gândeam la asta”, spune el, „o făceam doar ca la un lucru care *se întâmplase* la sfârșitul unui șir inevitabil de evenimente”*. La vremea respectivă, era de necrezut pentru el, așa cum este acum pentru noi, că o singură persoană ar fi putut fi responsabilă de schimbarea deznodământului unui eveniment urmărit de aproximativ 50 de milioane de oameni.

În realitate, competiția World Series din 1919 nu a fost aranjată de Wolfsheim, ci de Arnold Rothstein, un gangster evreu, care a făcut acest lucru cu mare abilitate și îndrăzneală. Un tânăr locotenent în armata americană, pe nume Dwight Eisenhower, urmărea meciul cu înflăcărare, în timp ce scorurile veneau prin telegramă și, la fel ca restul lumii, nu bănuia absolut nimic. Ani mai târziu, avea să spună că revelația conspirației care răsturnase rezultatul competiției i-a schimbat profund perspectiva asupra lumii; l-a învățat să nu aibă niciodată încredere în aparențe.

A trecut aproape un secol de atunci și prea mulți dintre noi încă avem o naivitate specifică epocii jazzului. Un editorialist cu vechime din Washington a relatat recent că anii în care a scris despre politică l-au învățat un lucru: legenda că Washingtonul este un loc nemilos în care se fac neînțat înscenări este doar atât: o legendă. Adevărul, spune el,

---

* F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby*, traducere de Mircea Ivănescu, Editura Humanitas, București, 2013, p. 96. (n. trad.)

este că „nimeni nu poate pune în aplicare planuri complicate. Toate partidele și grupările sunt puse pe hartă și incompetente”. Dăm din cap aprobator. Dăm din cap dezamăgiți.

Aceasta este o carte pentru o lume care a ajuns să gândească asemenea lui Nick Carraway, trecând cu neîncredere prin viață, purtați de conspirații pe care nu le vom crede până când nu le vom vedea, incapabili să înțelegem de ce au loc și cine face în așa fel încât să aibă loc. Pentru mine, este deprimant să nu știu cum funcționează lucrurile în realitate. Fiindcă acest lucru ne face vulnerabili în fața manipulării și ne împiedică să mai avem acces la oportunitatea de a produce schimbări benefice și de a înainta spre obiectivele noastre. E timpul să ne maturizăm.

Nick Denton, pe care îl vei cunoaște în paginile acestei cărți, este genul de liber-cugetător care întotdeauna a susținut că lucrurile pe care ceilalți oameni se tem să le spună sunt exact cele care trebuie spuse cel mai mult. Peter Thiel, pe care, de asemenea, îl vei cunoaște, a ajuns să fie asociat cu o întrebare pe care o adresează în interviuri și în timpul dineurilor lungi: „Cu ce lucru important, pe care tu îl consideri un adevăr, sunt de acord foarte puțini oameni?”

În încheierea acestei scurte prefețe, îți voi dezvălui adevărul meu: poate că avem parte de prea puține conspirații, nu de prea multe. De prea puține uneltiri, nu de prea multe. Ce s-ar întâmpla dacă mai mulți oameni s-ar implica în comploturi, coordonându-se să elimine ceea ce ei consideră a fi forțe negative și obstacole, și căutând să folosească puterea în încercarea de a schimba lumea? Aproape întotdeauna ne-ar fi de folos să acționăm cu mai multă îndrăzneală și să ne complăcem mai puțin. Ne-ar fi de folos să ne anunțăm

mai rar intențiile sau ambițiile și să vedem ce ar putea realiza discreția, răbdarea și planificarea. Ne-ar fi de folos ceva mai multă nebunie și disrupție, chiar și din partea oamenilor cu care nu suntem de acord.

Cartea de față este omagiul adus de mine acestei idei complexe, explicate parțial prin povestea complicată a unui act conspirativ aproape incredibil.

Te rog să o folosești cu înțelepciune.

Introducere

În apartamentul din New York al lui Peter Thiel, nu există corpuri de bibliotecă înalte și masive, potrivite pentru un miliardar, însă spațiul este definit de cărți. Sunt aranjate cu grijă, în teancuri de diferite înălțimi, așezate pe aproape fiecare masă. Ediții broșate cu coperti viu colorate și volume vechi, cartonate, despre economie, șah, istorie și politică umplu câteva rafturi mici, moderne, plasate în colțuri și pe pereți.

Dacă te uiți mai atent, pe raftul așezat cel mai aproape de bucătăria *chef*-ului și de ferestrele arcuite cu vedere spre Parcul Union Square, se află o mică ediție uzată, cu cotor alb, a unei cărți scrise de un teoretician politic și diplomat florentin din secolul al XVI-lea. Nu e *Principele*, pe care mulți oameni – bogați și obișnuiți deopotrivă – pretind că au citit-o, deși este scrisă de același autor, Niccolò Machiavelli. Acest volum mai puțin cunoscut cuprinde 142 de capitole de cugetări și analize vechi de 500 de ani, asupra operelor unui istoric roman care a încetat din viață în urmă cu 2000 de ani. Până și titlul este plictisitor: *Discurs asupra primelor zece cărți ale lui Titus Livius*.

Ca să fiu sincer, majoritatea paginilor din această carte sunt irelevante pentru povestea de față. Sari peste ele

deocamdată, le poți citi altă dată. Dar, ascuns printre observațiile referitoare la felul în care conducătorii ereditari își pierd regatele și la efectul zgomotului asupra trupelor în bătălie, titlul capitolului VI din cartea a III-a iese în evidență prin simplitatea lui.

Are doar un cuvânt: *Conspirații*.

Ceea ce urmează este un ghid al lui Machiavelli pentru a înfrunta un inamic puternic, pentru a pune capăt domniei unui presupus tiran, pentru a te apăra împotriva celor care doresc să îți facă rău. Se cuvine ca o astfel de carte să se afle la câțiva centimetri de fotoliul lui Thiel și nu departe de tabla de șah care îi ocupă o mare parte din timp. Ceva din aceste pagini i s-a întipărit adânc în minte când le-a citit prima dată, cu mult timp în urmă, și ceva din el i-a permis să vadă dincolo de avertismentele înșelătoare ale lui Machiavelli *împotriva* conspirațiilor și să audă adevăratul mesaj al vicleanului strateg: că unele situații nu oferă decât o singură opțiune.

Este opțiunea aflată la îndemâna multora, dar pe care puțini o aleg: intriga. Să elaborezi o strategie, să coordonezi și să depui un efort concertat pentru a îndepărta pe cineva de la putere, pentru a acționa în secret împotriva unui dușman, pentru a face ceea ce Machiavelli ar spune că a fost unul dintre cele mai grele lucruri din lume: să răstorni ordinea existentă și să realizezi ceva inovator. Să te implici într-o conspirație pentru a schimba lumea.

La mai mult de 1.500 de kilometri distanță și câteva luni mai târziu, într-o sală de judecată din comitatul Pinellas, exact o astfel de conspirație ajunge în punctul culminant. Un juriu format din 6 persoane își anunță verdictul, în timp

ce Terry Bollea, un impozant luptător profesionist, așteaptă agitat. Când aude verdictul, Bollea aproape că se prăbușește. Se agață de avocatul lui, Charles Harder, care, până nu demult, era un avocat obișnuit, dacă nu chiar necunoscut, din industria divertismentului. În acest moment, amândoi încearcă să înțeleagă enormitatea cifrelor care erau transcrise chiar atunci în registre.

La inițiativa lui Thiel și cu sprijinul lui, cei doi acționaseră în justiție Gawker Media, un imperiu mediatic cu sediul în New York, clădit pe bârfă și pe divertisment, împreună cu fondatorul lui, Nick Denton, și cu fostul redactor-șef, A.J. Daulerio, aducându-le o serie de acuzații, printre care violarea intimității, producerea intenționată a stresului emoțional și încălcarea legii statului Florida, referitoare la siguranța comunicării. Cu 4 ani în urmă, pe site-ul Gawker.com fuseseră publicate secvențe dintr-o filmare făcută în secret, în care Bollea, cunoscut publicului drept Hulk Hogan, întreținea relații sexuale cu soția celui mai bun prieten al său. La un moment dat, filmarea a fost furată și trimisă unui reporter rebel și impulsiv care a publicat-o, făcând ceea ce cei de la Gawker susțineau că fac cel mai bine: să alerge după povești de care nimeni altcineva nu s-ar atinge.

La mii de kilometri distanță, dincolo de Pacific, necunoscut publicului și nici măcar multora dintre conspiratori, agentul secret în vârstă de douăzeci și ceva de ani care a contribuit la punerea în scenă a acestui moment, urmărește verdictul în streaming. Încă și mai departe de el se află Peter Thiel, care doarme într-un apartament al unui hotel din Hong Kong. Peter e singur, așa cum se întâmplă de multe ori, și e încă devreme în China, însă ar răspunde la orice

oră unui apel venit din partea acestui număr. Durează 20 de minute să stabilească în sfârșit legătura. Semnalul telefonic este îngrozitor. „Ai auzit?” Nu, nu auzise. Nimeni nu se așteptase la un verdict atât de curând, dar niciunul dintre cei doi nu este uimit peste măsură. Erau încrezători de ceva timp că vor obține victoria, deoarece mai trăiseră de două ori un astfel de moment, în timpul unor procese simulate costisitoare. După părerea lui Thiel, singurul lucru care mai rămăsese de stabilit era cât avea să plătească Gawker. Suma finală? 115 milioane de dolari – dintre care 60 de milioane pentru zbulciumul emoțional provocat.

Este, probabil, cel mai costisitor verdict din istorie împotriva unei publicații și lovitura fatală dată într-o dispută care a început cu un deceniu în urmă, aducând cu ea apogeul unei conspirații care durase aproape la fel de mult. Un juriu din Florida a fost folosit pentru a transmite un mesaj, pentru a îndrepta un lucru perceput drept o nedreptate, de care aproape toată lumea uitase. Mesajul a fost transmis, iar acum, Gawker Media, considerată multă vreme o putere rebelă invincibilă din lumea publicațiilor online, zace sângerând pe podeaua sălii de judecată.

Lovitura fatală a fost dată. Iar cel care a dat-o este Peter Thiel, investitorul miliardar din domeniul tehnologiei.

Suntem în anul 2016, iar acest om a șocat lumea procedând astfel. Iată și motivul care m-a adus aici, în apartamentul lui Thiel, la cină, într-un an în care până și Papa a ieșit la rampă ca să condamne jurnalismul iresponsabil, spunând că este o formă de terorism. Văd exemplarul din *Discurs* peste umărul lui drept, în timp ce descrie războiul personal dus împotriva companiei Gawker, pentru

apărarea unui drept despre care el consideră că i-a fost amenințat de această companie – intimitatea – și pentru ceea ce oferă intimitatea – posibilitatea de a fi unic, de a gândi pentru tine însuși și de a trăi așa cum îți dorești. Bucătarul aduce primul fel, apoi al doilea și al treilea, în timp ce Thiel vorbește, dezvăluind un complot planificat cu migală – planul de a recăpăta controlul asupra unei situații pe care mulți o credeau imposibil de schimbat, planul de a proteja ceva ce majoritatea colegilor lui de breaslă din Silicon Valley consideraseră că era un anacronism, dar și planul de a distruge un dușman și de a aduce lumea un pic mai aproape de cum credea el că ar trebui să fie.

În centrul orașului, la o distanță de 20 de străzi, există un apartament la fel de drăguț, care îi aparține lui Nick Denton, fostul proprietar al companiei Gawker Media, fostul prinț întunecat al internetului în persoană. Numai că acest apartament este aproape în totalitate lipsit de mobilier. A fost abandonat până de curând de către proprietar, în timp ce instanțele judecătorești decideau dacă să-l forțeze să-l vândă pe motiv de faliment. Nu-ți va lua nimeni haina la intrare și nu vei întâlni niciun bucătar personal. Nick îți va deschide singur ușa și-ți va pregăti o băutură la aparatul pentru sifon.

Este mult mai prietenos și mai grijuliu decât ai crede despre un om care a creat ceea ce a fost unul dintre cele mai explozive și mai rebele trusturi de presă care au existat vreodată. Unul cu privire la care, atunci când a scăpat de sub control, ajungând tot mai mare și mai îndrăzneț, până și Denton a început în secret să se îngrijoreze că ar putea duce la o sinucidere. La fel cum tind să facă multe

organizații reacționare, Gawker Media începuse să se îndrepte spre absolutism și nihilism.

O privire rapidă prin apartamentul slab luminat al lui Denton confirmă că și acesta este definit de cărți. Ele sunt integrate chiar în arhitectură, fiind aliniată la fiecare fereastră, în teancuri ce urcă până la 4 metri, în tavan. Din nou, o carte atrage atenția. Este un exemplar din opera filosofului stoic Seneca și se află acolo tocmai datorită conspirației pe care Peter Thiel a condus-o împotriva posesorului ei. Seneca este autorul pe care îl citești când munca ta de o viață a fost distrusă, așa cum a fost, fără îndoială, cea a lui Denton. În ultimii ani, acesta s-a transformat din proprietarul unuia dintre cele mai valoroase website-uri independente din lume în partea perdantă a unui verdict de 140 de milioane de dolari*. S-a trezit dus de nas și sărăcit de un dușman de temut pe care îl împunsese și provocase intenționat. Acum ar fi momentul în care Denton caută acel gen de consolare de care ai nevoie când ți se schimbă norocul, când influența ta care părea incontestabilă este brusc amenințată, când ți se dă o lecție abjectă de exercitare a puterii în forma ei cea mai neiertătoare.

Orice conspirație este o poveste în care sunt implicați oameni. Protagonistii acesteia sunt două dintre cele mai aparte personalități ale timpului lor, Nick Denton și Peter Thiel. Două personaje care, asemenea unor cowboy dintr-un western plin de clișee, au descoperit că orașul – fie că

---

* La trei zile după verdictul inițial, juriul a hotărât că Bollea trebuie să primească încă 25 de milioane de dolari pentru daune punitive. Denton era obligat să achite personal 10 milioane de dolari din această sumă. (n. aut.)

era Silicon Valley, New York sau scena lumii – nu era îndeajuns de mare pentru ca ei să coexiste. Pe parcursul celor 10 ani de război rece dintre ei, forța gravitațională a celor două personalități avea să atragă zeci de oameni pe orbita lor, precum și FBI-ul, Primul* și cel de-al Patrulea Amendament** și, în curând, și pe președintele Statelor Unite.

Cumva, m-a atras și pe mine. În 2016, m-am trezit că sunt destinatarul unor e-mailuri nesolicitate atât din partea lui Peter Thiel, cât și din partea lui Nick Denton. Amândoi voiau să discutăm, amândoi erau intrigati să audă că vorbisem cu celălalt. Amândoi mi-au dat întrebări pe care să le adresez celuilalt. Și, astfel, timp de mai bine de un an, mi-am petrecut sute de ore cercetând, scriind despre și vorbind cu aproape toate persoanele implicate. Aveam să citesc peste 20.000 de pagini de documente legale și să studiez cu foarte mare atenție istoria mass-media, a disputelor, a războaielor și a strategiei, nu doar pentru a înțelege ce s-a întâmplat aici, ci și pentru a crea ceva mai mult decât o lucrare de jurnalism narativ contemporan sau o relatare cronologică a evenimentelor din perspectiva unui observator dezinteresat (ceea ce nu sunt). Rezultatul este o carte diferită de celelalte lucrări ale mele, însă, dată fiind această poveste extraordinară, nu prea am avut de ales.

Ceea ce urmează sunt atât faptele, cât și lecțiile desprinse din acest conflict – o meditație extinsă asupra a ceea ce înseamnă să conspiri cu succes, pe de o parte, și să fii prins

---

* Primul Amendament al Constituției SUA apără libertatea religioasă, libertatea de exprimare și libertatea întrunirilor. (n. ed.)

** Cel de-al Patrulea Amendament îi protejează pe cetățeni împotriva perchezițiilor și a rechizițiilor întreprinse într-o manieră abuzivă. (n. ed.)

fără apărare împotriva unei conspirații, ca victimă a ei, pe de altă parte. Astfel, putem vedea cum arată în termeni reali puterea și convingerea, precum și costurile mândriei excesive și ale nechibzuinței.

Și, întrucât victoria este în general de preferat eșecului, această carte se referă la modul în care un om a ajuns să trăiască ceea ce se spune că, pentru Ginghis-Han, era cea mai mare dintre plăcerile vieții: să-ți învingi dușmanii, să fie aduși în fața ta, să le vezi prietenii și aliații scăldați în lacrimi, să îți însușești bunurile lor ca și cum ar fi ale tale. Nu se pune problema dreptății; orice cuceritor își consideră cauza dreaptă și întemeiată – un gând care face ca roadele să fie mai dulci.

„Trăim într-o lume în care oamenii nu cred că există conspirații”, mi-a spus Thiel. „Tindem să stigmatizăm «teoriile conspirației» deoarece suntem sceptici față de cei care pretind că dețin informații confidențiale și față de declarațiile ferme cu privire la capacitatea oamenilor de a acționa. Mulți cred că aceste lucruri nu sunt posibile, că nu pot fi realizate.”

În aceste pagini, caut să-ți demonstrez, pas cu pas, nu o teorie a conspirației, ci o conspirație reală, așa cum a fost explicată de oamenii care chiar au pus-o în aplicare. Caut, de asemenea, să-ți arăt consecințele și cauzele ei. Machiavelli spunea că o conspirație „ca la carte” trece prin trei faze distincte: planificarea, acțiunea și consecințele. Fiecare dintre aceste faze necesită alte abilități – de la organizare la gândire strategică, la recrutare, finanțare, stabilirea obiectivelor, discreție, gestionarea relațiilor publice, leadership, capacitatea de prevedere și, în sfârșit, abilitatea de a ști

când să te oprești. Lucrul cel mai important, o conspirație are nevoie de răbdare și de tărie de caracter – de foarte multă răbdare, tot atât de multă ca de îndrăzneală sau curaj.

Întrebarea care rămânea este următoarea: Cum ar arăta lumea în absența acestor abilități? Iar o lume cu mai multe astfel de abilități ar fi un coșmar sau o lume mai bună?

Tu decizi. Până atunci, eu nu fac decât să prezint ce s-a întâmplat.

PARTEA I

Planificarea

CAPITOLUL 1

Incidentul instigator

„Începuturile tuturor lucrurilor sunt neînsemnate”, ne amintește Cicero. Ceea ce devine puternic sau semnificativ începe adesea sub auspicii nefavorabile, iar acest lucru este valabil și pentru cauzele care, în cele din urmă, întorc forțe puternice una împotriva alteia.

Conflictul aflat în centrul acestei povești nu face excepție. Sursa lui este un articol de blog destul de vizibil, dar în mare măsură neremarcabil, de nici 400 de cuvinte, care dezvăluia homosexualitatea unui investitor din domeniul tehnologiei – un om puțin cunoscut. Scris de un blogger din presa de scandal, pe nume Owen Thomas, pentru *Valleywag*, un website de știri din lumea tehnologiei, deținut de Gawker și în prezent închis, articolul a fost publicat în ziua de 19 decembrie 2007, la ora 19.05, sub un titlu care avea să rămână întipărit în mintea celui pe care-l viza:

Oameni buni, Peter Thiel este gay fără puțință de tăgadă.*

---

* *Peter Thiel Is Totally Gay, People.* (n. ed.)

Nu ar fi cinstit să spunem, așa cum au făcut unii partizani în următorii ani, că Owen Thomas era un blogger iresponsabil, care scotea de nicăieri simpli cetățeni pentru poveștile lui. Lucrase ca reporter timp de peste 10 ani, iar Peter Thiel era cunoscut în mass-media ca investitor și antreprenor. Thiel făcuse avere ca fondator al PayPal și investise primii 500.000 \$ în Facebook. Anterior, omul pozase pentru diverși fotografi și fusese de acord să fie intervievat de reporteri care voiau să scrie despre el sau despre companiile lui. Și nu se punea la îndoială faptul că era gay.

Peter recunoaște că sexualitatea lui nu a fost nicidecum o revelație. „Cred că, deja în 2007, toată lumea știa”, mi-a spus el. Prin asta a vrut să spună că părinții lui știau că este gay. Prietenii și colegii lui știau și ei. Însă nu era un lucru despre care să vorbească. Un prieten al său a spus că Peter își dorea cu ardoare să fie cel mai bun investitor din lume, în domeniul tehnologiei. Să inserezi termenul „gay” în această titlatură, să fii văzut drept *cel mai bun investitor gay din lume, în domeniul tehnologiei*, părea o limitare artificială. Ca și cum îl priva de ceva ce își dorea să obțină cu disperare. Și, din alegerea lui Peter, orientarea lui sexuală era un secret cunoscut de toată lumea, dar păstrat în comunitatea strâns închegată a elitei din Silicon Valley.

Pentru mentalitatea modernă, această reticență cu privire la identitatea homosexuală pare un anacronism, dar când stai să te gândești, îți dai imediat seama cât de diferită era lumea în 2007. Democratul care urma să fie ales președinte în mai puțin de 1 an se afla totuși la 5 ani distanță de anunțul prin care sprijinea căsătoria între persoanele de același sex. Femeia care i-a fost adversar în alegerile

primare* a avut nevoie de încă 1 an pentru a-și exprima susținerea cu privire la acest lucru. Totodată, anul 2007 era mult mai aproape de momentul spargerii bulei dot-com decât de momentul prezent. Oferta publică inițială a Facebook avea să fie anunțată peste 5 ani, și o mare parte a succeselelor uluitoare ale acestei serii de start-upuri, de la Twitter și până la Netflix, încă nu avuseseră loc.

Deși, la sfârșitul anului 2007, atunci când informația a fost dezvăluită, Peter nu era un necunoscut, Peter Thiel de atunci nu era *acel* Peter Thiel. Nu era persoana care avea să fie la sfârșitul acestei povești – regele excentric al capitalului de risc din Silicon Valley sau omul controversat și influent în politică. Thiel era mai degrabă la fel ca toți ceilalți investitori din domeniul tehnologiei, de care majoritatea oamenilor n-au auzit niciodată. Îți sună cunoscute numele Max Levchin sau Roelof Botha? Ei au fost partenerii lui Thiel la PayPal. Sau numele Jim Breyer? El a investit 1 milion de dolari în Facebook la mai puțin de un an după ce Thiel investise o jumătate de milion. Dar Maurice Werdegar, care a investit *odată cu* Thiel în runda de finanțare pentru celebrul start-up? Puțini au auzit de acești oameni, darămite să le pese cu cine se culcă. Ei sunt, în cultura populară, la fel cum era și Thiel pe atunci: abia observabili. Iar Thiel era, mai presus de orice, o persoană liniștită și retrasă.

Când ne gândim, în acest context, la ambițiile arzătoare ale lui Thiel și la posibilitatea ca articolul din *Valleywag* să fie primul lucru care să-l definească, la scară largă, în

---

* Alegerile primare sunt alegerile în urma cărora votanții Partidului Democrat și cei ai Partidului Republican din S.U.A. stabilesc candidatul final la președinție, pentru alegerile generale. (n. ed.)

afara Silicon Valley, am putea înțelege mai bine reacția lui la articolul mărunț, banal al lui Owen Thomas și la titlul impertinent asociat acestuia.

„A fost ca un atac extrem, venit din senin. Nu le făcusem nimic acestor oameni, în niciun fel. La prima vedere, articolul intenționa doar să dezvăluie lumii că sunt gay”, a spus Peter. Însă nu dezvăluirea l-a deranjat cel mai mult, ci cea de-a doua afirmație, și anume că avea probleme psihologice fiindcă nu voia să se știe. „N-a fost niciodată vorba despre articolul lui Owen Thomas”, mi-a mărturisit Thiel în final. „A fost vorba despre comentariul lui Nick Denton.”

În secțiunea de comentarii de sub articolul lui Owen Thomas, Nick Denton, editor al *Valleywag* și fondatorul companiei-mamă, Gawker Media, postase câteva fraze sub forma unei acuzații care părea să-și răspundă sie înseși: „Singurul lucru bizar în privința orientării sexuale a lui Thiel: de ce naiba a fost, atâta vreme, așa de paranoic cu privire la această dezvăluire?”

Potrivit standardelor jurnalistice normale, acest comentariu ar fi ieșit din comun. Un fondator și editor își dă cu părerea și face presupuneri în secțiunea de comentarii a propriei publicații, rezervată unei adunături de inculți. Însă, în 2007, această modalitate de abordare combativă, antagonică a știrilor și a subiecților acestora era procedura standard de operare pentru englezul posomorât, veșnic ciufulit, cu obraji de heruvim, îndrăgostit de tehnologie și pasionat de bârfă.

Chiar și cei care îl urăsc pe Nick Denton l-ar descrie ca fiind un om strălucit. Născut ca Nicholas Guido Anthony Denton, tatăl lui fiind un economist din Marea Britanie, iar

mama sa – o psihoterapeută de origine iudeo-maghiară, Denton a urmat cursurile Universității Oxford. Și-a vândut prima companie, un grup de networking destinat persoanelor din industria tehnologică, cu milioane de dolari. În anul 2002, an în care și-a înființat compania mediatică online, pasiunea pentru tehnologie s-a aflat în prim-planul misiunii sale: *Gizmodo*, primul dintre multele site-uri care aveau să alcătuiască imperiul lui editorial, era un „blog vertical dedicat laptopurilor ultrasubțiri, camerelor spion, magiei wireless și multor altor jucării pentru băieții maturi. Toate gadgeturile, tot timpul”.

Aproximativ 4 luni mai târziu, a lansat un nou site, dedicat celorlalte pasiuni ale sale, mai primitive: secretele și bârfa. L-a numit „Gawker”. Poate că tehnologia a fost prima iubire a lui Denton, dar mulți ar spune că această sete de a da în vileag, de a dezvălui, de a arunca bombe a fost *adevărată* iubire a lui Denton, o latură a lui care mergea în paralel cu nevoia lui de a construi. Avea să-și numească site-ul dedicat celebrităților *Defamer (Calomniatorul)* [Un blogger a spus în glumă: „De ce n-a mers până la capăt și nu l-a numit «Defendant» (Inculpatul)?”], și avea să-și numească site-ul porno *Fleshbot*, dar Gawker* avea să rămână numele companiei-mamă, pentru că descria foarte bine etosul editorial al imperiului online al lui Denton, surprinzând perfect patosul fondatorului ei.

Prima redactoare a companiei Gawker, Elizabeth Spiers, era plătită cu 2.000 \$ pe lună pentru 12 articole pe zi, 7 zile pe săptămână. Sarcina ei era să ia peste picior clubul elitelor

---

* De la verbul *to gawk*, care înseamnă „a se holba, a se zgâi, a face ochii mari”. *Gawker* (substantiv) – bătăran. (n. ed.)

din New York, unde nu fusese niciodată invitată. Să catalogheze, cu un tip de dispreț umoristic care a ajuns să fie numit *sarcasm*, anumite persoane și instituții ca fiind ridicol de neimportante, chiar dacă, scriind despre ele, recunoștea cât de importante erau în realitate (și, poate că, în adâncul sufletului, spera să li se alăture într-o bună zi). Denton se pricepea să recruteze talente și să le cultive, așa cum a făcut cu Spiers și, apoi, cu Owen Thomas. Îi plăceau tinerii scriitori motivați și isteți, care aveau talentul de a dezvălui ipocrizia și vulnerabilitățile care atrăgeau publicul într-un mod rapid și necostisitor. În 6 luni, site-urile lui Denton îi aduceau peste 500.000 de vizualizări pe lună. Într-un an, fiecare blog genera peste 2.000 \$ pe lună, iar în 3 ani, s-a estimat că generau venituri din publicitate de cel puțin 120.000 \$ pe lună. La puțin peste 10 ani de la înființarea companiei Gawker, veniturile acesteia aveau să ajungă la aproape 40 de milioane de dolari pe an, iar site-urile aveau să aibă peste 40 de milioane de cititori lunar. Denton dăduse peste o comoară întunecată. Exploata reinterpretarea modernă, digitală a vechii afinități pentru tabloide, care, așa cum observase cândva George W. S. Trow, necesită un soi de „combinație între disprețul și iubirea pentru vechea autoritate”. Această alternanță între autocompătimitate și aroganță avea să fie formula secretă a companiei Gawker.

„Ca antreprenor în mediul editorial care a construit o afacere din nimic, a trebuit să mă duc acolo unde se afla energia”, spunea Denton. Această energie era, în mare parte, energia tinerilor deziluzionați, a outsiderilor care îi criticau pe insideri. A faptului de a fi *contra* și rareori *pro*. *Omenirea a fost întotdeauna crucificată și incinerată*, spunea

cândva un mare dramaturg*. *În secret, ne bucurăm de nenorocul prietenilor noștri*, spunea un alt om înțelept. Pentru Gawker, nu era deloc o bucurie secretă, ci o bucurie evidentă, căreia i s-a adăugat puterea blogging-ului. Instinctele lui Nick au fost atrase și amplificate de situația economică a uneltelor lui: editorialiști de douăzeci și ceva de ani, cu venituri mici și cu datorii contractate pentru studiile universitare. Copiii cu prea multă școală ai părinților din generația *baby boom*, părinți al căror idealism a devenit materialism, editorialiștii credeau că aveau ceva de spus fiindcă acești părinți îi convinseseră că erau speciali, importanți și talentați.

Generațiile anterioare de jurnaliști veniseră la New York cu un vis. Această generație a venit pusă pe hartă – din cauza economiei distruse, a prăbușirii vechilor industrii, a ipocriziei și a falsității care deveniseră, în cele din urmă, acute. Voiau un loc în Algonquin** și au sfârșit prin a împărți o cameră în Bushwick***, unde scriau 20 de articole pe săptămână (dintre care 19 necitite de nimeni) pentru 12 \$ bucata. Normal că erau supărați. Mai târziu, un ziarist de la *New York Times* avea să numească acest etos „furia proletariatului creativ”. Un titlu de la Gawker este și mai grăitor: „E OK să fii un hater, fiindcă totul e nasol”.

Existențialiștii vorbeau despre *resentimente* sau despre felul în care acestea dau naștere frustrării, iar frustrarea alimentează și mai multe resentimente. Poate filosofii au

---

* Referire la Goethe. (n. ed.)

** Hotel celebru, foarte select, din orașul New York, inaugurat în 1902. (n. trad.)

*** Cartier predominant muncitoresc din orașul New York. (n. trad.)

spus că aceste sentimente sunt inutile, dar știau că reprezintă o forță de temut. Gawker se desfăta cu resentimentele jurnaliștilor și ale cititorilor. La fel ca majoritatea mișcărilor care valorifică puterea unei clase subapreciate, acest mediu era temperamental și volatil, însă nu ai fi putut susține că rezultatele nu erau, în același timp, antrenante și convingătoare. Mai ales când erau combinate cu stimulentele financiare.

În primii ani, Denton a testat diverse forme de salarizare, dar cea mai importantă schimbare a fost trecerea de la un număr brut de articole pe zi (pe seama câtor lucruri te poți amuza azi?) la numărul de vizualizări (câți oameni sunt de acord cu lucrurile pe seama cărora te amuzi). Min-tea lui Denton gravitează spre mici inovații editoriale ca acestea. Site-urile lui au fost printre primele care au afișat numărul de vizualizări la începutul articolului. El a remarcat că editorialiștii erau obsedați de acest număr, apăsând încontinuu pe butonul de „refresh” al sistemului de numărare, așa că a început să-i plătească în funcție de acest criteriu. A instalat un monitor mare în birou, pe care era afișat clasamentul jurnaliștilor și articolelor în funcție de trafic. L-a numit „NASDAQ-ul* conținutului”, însă era ceva mai apropiat de identitatea milenialilor. Dacă energia neexploata-tă a tinerilor a fost prima lui mare descoperire, aceasta este cea de-a doua. Prima oferă puterea de a fi auzit, iar a doua, puterea de a influența, și apoi de a cuantifica – transformând blogging-ul într-o sursă de venit. Cum? Având cât mai mulți cititori. Prin ce metodă? Asta hotărăști tu.

---

* NASDAQ: abreviere de la *National Association of Securities Dealers Automated Quotations* este o bursă de valori. (n. ed.)

Ce a făcut Denton, în practică, a fost să transforme scrișul, comentariile pe teme sociale și jurnalismul într-un joc video. Scrișul nu era un meșteșug pe care îl stăpâneai. Era un mecanism de distribuire. Oamenii și companiile despre care scriai, precum Peter Thiel, nu erau persoane, ci personaje pe un ecran – material pentru bârfa ta săptămânală. Iar oamenii care ajungeau să citească astfel de articole? Ei erau puncte. Scorul era chiar lângă semnătura ta. Vizualizări: 1.000. 10.000. 100.000. 1.000.000. Cel mai mare premiu, cel mai bun bilet ca să obții trafic? *Scandalum magnatum* – să vânezi persoanele importante. Însă, în momentele de impas, când atâtea articole trebuiau publicate zilnic, și oamenii obișnuiți erau la fel de buni.

Gawker Stalker: Categorie, Elijah Wood nu este gay

Joe Dolce: Portretul unui om odios

Danyelle Freeman sugerează: toată mămăduva vieții, în general

Care critic culinar din New York este un idiot? (indiciu: Danyelle Freeman!)

Morley Safer este un nemernic absolut

Evreu încăpățânat depășit de un evreu și mai încăpățânat și mai evreu

Seducătorul online de coșmar John Fitzgerald Page e cea mai rea persoană din lume

Andy Dick primește lovitura pe care i-am dorit-o cu toții

Nu e vorba că Adam Carolla nu e amuzant, e vorba că Adam Carolla e de-a dreptul cretin

Peaches Geldof și aventura de-o noapte de la Centrul Bisericii Scientologice din Hollywood, alimentată de heroină – cu imagini

Când Gawker a creat „Gawker Stalker”, o opțiune care le permite utilizatorilor anonimi să scrie atunci când reperiază celebrități, astfel încât locul în care se află acestea să fie monitorizat online în timp real, sau când un editorialist Gawker a scris în 2007 un articol ce începea cu fraza „Când e OK să urăști un copil de 4 ani? Poate atunci când numele copilului este Elijah Pollack” și l-a inclus în categoria „Păcatele taților”, aceștia practică jurnalismul prin măcelărire cu toporișca. Iar site-urile nu căutau *scoop*-uri, ci scalpuri: pe cine putem ataca, cine a făcut o prostie, ce se tem alți oameni să spună și despre cine se tem să spună lucrul respectiv?

Dacă un articol nu era suficient de acid, dacă apăreau zvonuri despre care reporterul voia să vorbească, dar nu se putea justifica nici măcar după standardele scăzute de la Gawker, exista întotdeauna secțiunea de comentarii care împingea povestea de la spate – sau de jos, cum s-ar zice –, existau mizeriile inventate, presupunerile și incitățile care ar fi putut atrage și mai multă atenție. Firea lui Nick a fost dintotdeauna înclinată să insiste, să speculeze, să împungă, să cerceteze în profunzime până când afla lucruri interesante – și nu exista un izvor mai adânc de resentimente decât derularea la nesfârșit a secțiunii de comentarii.

Totul era o distracție pentru el și pentru editorialiștii lui. De ce n-ar fi fost? Mai ales când vechea gardă țipă la tine și ești genul care ia acest lucru ca pe un semn că faci totul cum trebuie. Jurnaliștii, competitorii și liderii deopotrivă au criticat stilul editorial pe care îl inventase Nick. Cei care stăteau cu ochii pe el așteptau sinuciderea primei victime a companiei Gawker. Ba chiar și unii din interior

aveau aceste îngrijorări. Dar nu se poate spune că cititorii nu *adorau* Gawker. Exista o libertate unică în ceea ce se scria la Gawker, un fel de sinceritate brută, nefiltrată, un mod exagerat de a spune adevărul. „Oameni buni, Peter Thiel este *gay fără putință de tăgadă!*” Dacă ceva era adevărat, dacă ei *credeau* că ceva era adevărat, scriau despre asta. Jurnaliștii spuneau ceea ce oamenii gândeau în sinea lor – le îndeplineau dorințele. Le dădeau cititorilor – oamenii care alcătuiau cifrele de deasupra fiecărui articol – lucrurile după care râvniseră dintotdeauna, prin resentimente și înverșunare, dar pe care, în trecut, nimeni nu considerase de cuviință să le ofere.

Un producător de film a descris odată „dulcea înțepătură” a Heddei Hopper, celebra editorialistă de mondenități din secolul XX, ca fiind asemenea unei văduve negre încrucișate cu un scorpion, obișnuită cu acid cianhidric și melasă. Într-un fel, așa era și Gawker. Canalul perfect pentru invidie, pentru a te bucura de necazul altuia și pentru luptele pentru putere care au loc în lume. De aceea liniile lor telefonice prin care oamenii le dădeau ponturi erau mereu ocupate.

Unul dintre primele sloganuri ale companiei Gawker pentru site-ul de sport *Deadspin* a fost: „Știri fără permisiune, favoruri sau discreție”. Pentru Denton, acest slogan nu era doar branding. „Intenționez să fac exact asta”, avea să spună el mai târziu, sub jurământ. Dacă a existat vreodată o afirmație care să reflecte atât omul, cât și monstrul, aceasta este, deoarece nu e doar o expresie a caracterului lui Denton, ci și a politicii lui editoriale. Un prieten apropiat l-a descris ca fiind „complet lipsit de sentimente, contradictoriu și opac”. Pentru unii jurnaliști, lipsa permisiunii

sau a discreției ar fi o slăbiciune. În modul de operare al Gawker, ele sunt cătușe de care trebuie să scapi. Fără ele, editorialiștii puteau să facă lucruri care nu erau la îndemâna altor trusturi de presă. Ei nu se temeau să-și dezvăluie sursele, să dea nume, să publice material furat, să preia informații anonime. „Nu vrem să știm care este numele tău real”, le spuneau surselor. „Vrem doar calomniile.”

În această accepțiune, Denton era un libertarian. Își trata jurnaliștii ca pe niște adulți, le oferea libertatea pe care și-o doreau și considera legitime cererile cititorilor. Din ce alt motiv să fi deținut un site porno? „Dă-le oamenilor ce vor, conform statisticilor”, spunea Denton.

Denton a fost editor doar la unul dintre site-urile lui, iar asta pentru o perioadă scurtă de timp. În noiembrie 2006, a preluat *Valleywag* – anunțând această preluare temporară printr-un articol scurt. Cu mai puțin de un an înainte de faimosul articol despre Peter Thiel, spunea că site-ul avea să fie dedicat publicării „secretelor cunoscute” – lucruri care sunt spuse între cunoscători, în cercuri restrânse, dar negate în public. *Fapte. Detalii. Secrete*. Exact genul de lucruri pe care Peter Thiel le considera private, Denton credea că aparțin publicului, dar ambii erau de acord că, prin controlarea lor, dețineai puterea. Ulterior, Denton avea să reflecteze: „Poate pentru că sunt gay, am crescut cu o ură față de secretele cunoscute. De obicei, dacă cineva este gay, e un lucru destul de cunoscut. Prietenii știu, familia știe, dar nimeni nu vorbește despre asta, dintr-un simț nepotrivit al decenței”.

„Tot timpul forțăm nota cu acest site, în ce privește conținutul și relevanța jurnalistică”, spunea un editorialist

de la Gawker, „iar urmarea este riscul permanent de a depăși o limită la un moment dat”. Lui Nick îi plăcea traficul adus de controverse, indiferent de cât de contradictorie era această plăcere în raport cu atitudinea lui retrasă. Ca proprietar și lider curajos al companiei Gawker Media, îi plăcea rolul de investigator al lucrurilor despre care ceilalți credeau că erau prea periculoase. „Nu există «prea departe» când vine vorba de titlurile noastre”, spunea el. „Vom publica hărți *live*, care indică localizarea celebrităților, vom posta fotografii cu fundași celebri beți la petreceri universitare, vom da de gol politicieni, îi vom da în vileag pe fanfaronii din Silicon Valley. De ce să fim reținuți? Suntem independenți, nu suntem deținuți de nicio companie mediatică mare, nu trebuie să respectăm standardele stabilite cu o generație în urmă, avem parte de suficientă publicitate ca să plătim facturile și atragem un public foarte dorit, căruia pare să-i placă faptul că ducem lucrurile prea departe.”

Când au apărut scrisorile de somație și procesele ca urmare a acestei agresivități și a asumării acestor riscuri, Nick le-a combătut, și a făcut-o în public. Miza era modelul lui de business și imaginea de publicist de temut.

În 2005, Gawker a publicat o înregistrare cu conținut sexual, în care apărea cântărețul de nu-metal Fred Durst, dar s-au răzgândit și au șters filmarea după câteva ore. Trei zile mai târziu, Durst le-a trimis o scrisoare de somație și a dat în judecată Gawker și alte câteva site-uri, creând daune de 80 de milioane de dolari. La început, Gawker a dat replica nu la tribunal, ci online, luându-l în răs pe Durst pentru simplul fapt că încercase să acționeze compania în

instanță: „Există o vorbă veche care circulă prin birourile Gawker, inventată de înțelepții noștri strămoși maghiari, crescători de capre: «Ești un nimeni, până când te urăște cineva». Dar am înțeles-o greșit. Se pare că ești un nimeni până când te dă cineva în judecată”. Când au terminat cu batjocura la adresa lui Durst, cei de la Gawker i-au spus că ar fi *încântați* să-l întâlnească în instanță. La scurt timp după aceea, Durst a trimis o scrisoare de scuze la apartamentul lui Nick, însoțită de un buchet de flori proaspăt tăiate.

În ciuda bravadei lui, Nick Denton se pricepea foarte bine să-i citească pe oameni. Știa că majoritatea nu aveau curajul – sau banii – pentru a duce o luptă aprigă împotriva unei publicații. Se simțea protejat de stăvilarul explicat într-un vechi proverb din secolul al XX-lea: „Să nu pornești niciodată un război împotriva cuiva care cumpără cerneală cu butoiul*.” E mai ușor să renunți.

Odată, Nick a concediat un editorialist pentru că nu avea deloc ceea ce el numea „agresivitate pentru povești”. Această agresivitate era esențială pentru afacere atât din punct de vedere legal, cât și din punct de vedere editorial. Unul dintre primii editori de la Gawker avea să descrie stilul celor de acolo cu sinceritate, fără a fi încă conștient de nevoia de perspectivă și de branding: „Nu e jurnalism... e blogging. Trebuie să lansezi un zvon în lume și să vezi ce prinde”. Acceptate într-o asemenea abordare, cosmetizate

---

* Trimitere la zicala *Never argue with someone who buys ink by the barrel* (trad. lit.: *Să nu te cerți niciodată cu cineva care cumpără cerneală cu butoiul*, adevăratul sens al zicalei fiind *Să nu te cerți niciodată cu presa*). Zicala este atribuită fie congressmanului republican Charles Brownson, fie lui William Greener, colaborator al președintelui Gerald Ford (motiv pentru care este adesea numită „legea lui Greener”). (n. ed.)